

РЕШЕНИЕ

№ 43204

гр. София, 29.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 3 състав, в
публично заседание на 20.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Атанас Николов

при участието на секретаря Ирена Йорданова, като разгледа дело номер **6858** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 19ж от АПК.

Образувано е във връзка с постъпила искова молба от „Нати логистик“ ЕООД, ЕИК:[ЕИК] със седалище и адрес [населено място], представлявано от управителя Н. Т., чрез адв. М. С., срещу ДФ „Земеделие“ относно неизпълнение на договор № 26-04-0-0-01680/08.01.2018 г., сключен между ищеца и ответника, с цена на иска 217 094,25 лева, представляваща лихва за забава по чл.86 от ЗЗД, формирана както следва: върху сумата от 998 620,16 лв. изплатена като безвъзмездна финансова помощ се претендира лихва за забава в размер на 179 367 лв. за периода от 06.06.2022 г. до 23.12.2023 г.; върху сумата от 164 833,24 лв., представляваща изплатена като безвъзмездна финансова помощ, лихва в размер на 37 727,08 лв. за периода от 06.06.2022 г. до 30.04.2024 г, в едно със законната лихва върху главницата от 217 094,25 лева от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на задължението.

В исковата молба са изложени подробни съображения за допустимост на иска по чл. 19ж от АПК. Визира се, че фондът не е изпълнил договорните си отношения и не е заплатил дължимата помощ в размер на 1 171 186,37 лв. в предвидения тримесечен срок съобразно чл. 47, ал. 1, т.4 от Наредба № 9 от 21.03.2015г. (неправилно посочен в иска като чл. 46, ал. 1, т. 4), като сумата в размер на 998 620,16 лв. е била заплатена на 23.12.2023 г., а сумата от 164 833,24 лв. съответно на 30.04.2024 г. В тази връзка счита, че всяко неизпълнение на парично задължение, когато е забавено следва да се заплати лихва. Позовава се на съдебна практика на АССГ и ВАС. Искането до съда е за уважаване на исковите както са предявени. Претендира присъждане на разносните по делото за държавна такса и адвокатско възнаграждение.

В законово определения за това срок е постъпил отговор от ответната страна. Основните

съображения, които са развити в тях касаят недопустимост на иска. Сочи, че нито договорът, нито ЗУСЕФСУ препращат към ЗЗД, поради което и не може да се предяви иск с правно основание по чл. 86 от ЗЗД, за забавено плащане във вр. с одобрен проект по ПРСР. На следващо място твърди, че срокът за произнасяне по подадената заявка за плащане е инструктивен. Позовава се на съдебна практика. Сочи, че по искането на ищеца е бил формиран мълчалив отказ, който е подлежал на оспорване по съответния ред, но не е оспорен и е влязъл в сила, което обосновава извод за отхвърляне на претенцията.

В съдебно заседание жалбоподателят се представлява от адв. С., която поддържа исковата молба. Претендира разноски по представен списък (л.61 от делото). Представени са писмени бележки от 01.12.2025 г., в които са развити подробни съображения относно допустимостта и тяхната основателност.

Ответникът – Изпълнителният директор на Държавен фонд „Земеделие“ се представлява от юрк. З., която оспорва исковата молба като неоснователна. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение предвид фактическата и правна сложност на делото.

От фактическа страна.

Не е спорно, че между „Нати логистик“ ЕООД и Държавен фонд „Земеделие“ е сключен договор на 08.01.2018 г. с № 26/04/1/0/01680 по подмярка 4.1 "Инвестиции в земеделски стопанства" от мярка 4 "Инвестиции в материални активи" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

Съгласно чл. 3, ал. 1 от последния първоначално одобрената безвъзмездна финансова помощ, която е следвало да бъде предоставена на ползвателя е в размер на 1 171 186,37 лв., който е конкретизиран в Приложение № 1 към договора „Таблица за одобрените инвестиционни разходи“ и представлява до 60 % от одобрените и реално извършени от ползвателя разходи за осъществяването на проекта.

Съобразно предвиденото в чл. 4 от договор № 26/04/1/0/01680 г. окончателният размер на помощта се определя от ДФ „Земеделие“ след подаването на заявката за окончателно плащане от дружеството по реда на чл. 45 и чл. 46 от Наредба № 9/21.03.2015 г. Срокът за подаване на заявката за окончателно плащане е не по-дълъг от един месец от изтичането на срока по чл. 6, ал. 4 от договора. Условия за извършването на окончателно плащане по разпоредбата на чл. 4 са заявката да е окомплектована с всички изискуеми документи и проверки от страна на ДФ „Земеделие“, при които да се установи фактическо съответствие и съответствие по документи между одобрения проект и реално извършената инвестиция, както и спазването на всички останали условия за изплащането на помощта.

В разпоредбата на чл. 5 от договора е видно, че ДФ „Земеделие“ изплаща определения размер на финансовата помощ в срок до 3 месеца от подаването на заявката за окончателно плащане, като е предвидено, че срокът може да се удължава при условията на чл. 47, ал. 3 от Наредба № 9, а в чл. 6, ал. 1 и ал. 2 от договор № 26/04/1/0/01680 г. ползвателят на подпомагане е длъжен да извърши инвестицията в срок от 36 месеца, но не по-късно от 15.09.2020 г., който срок започва да тече от датата на подписване на договора.

От представените по делото доказателства се установява, че дружеството е изпълнило всички свои задължения по договора и е подало заявка за плащане с № 26/04/1/0/01680/3/01/ на 25.08.2020 г. (л. 21 от делото). В тази връзка е издадено решение за отказ с № 01-2600/559 от 25.01.2021 г. поради наличие на изкуствено създадени условия.

Решението е обжалвано пред АССГ, като с решение № 44/29.06.2022 г. по адм. дело № 4295/2021

г. по описа на съда е отменил решението на ДФЗ от 25.01.2021 г. и е изпратил преписката за ново произнасяне по заявката съобразно мотивите в решението на съда.

Последното е обжалвано пред ВАС, като решението на първоинстанционния съд е оставено в сила с решение № 9876/04.11.2022 г. по адм. дело № 8720/2022 г. по описа на ВАС, Четвърто отделение.

На 07.11.2022 г. дружеството е отправило покана за доброволно плащане на сумите по договора в размер на 1 171 186,37 лв., но те не са били изплатени.

С докладна записка с вх. № 01-2600/553 от 09.11.2022 г. (л. 53 от делото), дирекция „Правна“ е предоставила на вниманието на оперативна дирекция информация, че е налице влязло в сила решение и е дала указание за изпълнение.

В ДФ „Земеделие“ е получено писмо от Европейската прокуратура с изх. № 01-1100/482 от 24.11.2022 г. за неприключило разследване. На 01.02.2023 г. е отправено повторно запитване и е получен отговор на 28.02.2023 г.

С докладна записка изх. № 03-0416/543 от 08.02.2023 г., проектът е изпратен за проверка, като са открити нередности.

Изпратено е Уведомително писмо до бенефициера с изх. № 01-262-2600/14 от 14.02.2023 г. и е получен отговор на същата дата.

Получен е отговор на 21.12.2023 г. от Европейската прокуратура във вр. с писмо от 15.12.2023 г. относно искана информация по ДП срещу бенефициери по ПРСР 2014-2020.

На 22.12.2023 г. на „Нати логистик“ ЕООД е преведена сума в размер на 998 620,16 лв., след което е издадено Решение за изплащане на финансова помощ, с което са отказани 164 833,24 лв.

От страна на дружеството е подадена жалба чрез ДФЗ до АССГ с вх. № 01-2600/267#1 от 15.02.2024 г. ДФ „Земеделие“ е преразгледал становището си и е взел решение да изплати и остатъка от сумата по договора в размер на 164 833,24 лв., която е заплатена на 30.04.2024 г.

Издадено е Решение за частично оттегляне на решение за изплащане на финансовата помощ с изх. № 01-2600/31 от 12.04.2024 г. и Решение за изплащане/доплащане на финансова помощ в размер на 164 833,24 лв., което не е обжалвано и е влязло в сила.

В съдебното производство е представена административната преписка от ответника, както е и докладвано изисканото от съда за послужване административно дело № 4295/2021 г. по описа на АССГ, с приложено към него дело № 8720/2022 г., по описа на ВАС. От процесуалния представител на ищеца са представени доказателства с молба от 22.10.2025 г. (удостоверение за въвеждане в експлоатация № 25/21.07.2022 г. - л. 65 и технически паспорт № 28/17.07.2020 г. – л. 67 и сл.).

Правни изводи:

Според изложените в исковата молба факти, спорът между страните касае изпълнението, респ. неизпълнението на договорните задължения на страните по сключен между тях договор № 26/04/1/0/0168 от 08.01.2018 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 4.1 "Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти" от мярка 4. "Инвестиции в материални активи" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.

Законът за подпомагане на земеделските производители урежда прилагането на мерките и подмерките от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. по чл. 21, параграф 1, букви "а" и "б", чл. 28, 29, 30, 31, 33 и 34 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ, L 347/487 от 20 декември 2013 г.)- чл. 1, т. 7 от ЗПЗП.

В чл. 12, ал. 7 от ЗПЗП, в относимата му към сключване на процесния договор за безвъзмездна финансова помощ редакция (ДВ, бр. 12 от 2015 г.) предвижда, че отношенията между фонда и получателите на кредити, субсидии и гаранции, както и между фонда и лицата, ползващи се от други негов услуги, се уреждат с договори или въз основа на подадени заявления за подпомагане или административни актове, издадени по повод подадени заявления за подпомагане. След изменението на АПК със Закона за изменение и допълнение на АПК (ДВ, бр. 74 от 20.09.2016 г.), посочените в разпоредбата договори попадат в обхвата на легалното определение на административен договор, дадено в чл. 19а от АПК (Нов- ДВ бр. 74 от 2016 г.), съобразно което административният договор представлява писмено съглашение между административен орган и граждани или организации, сключено в производство пред административен орган и предвидено в специален закон.

С оглед на посоченото, следва да се приеме, че сключеният между страните договор за отпускане на безвъзмездна финансова помощ от 08.01.2018 г. е административен по своя характер, доколкото е сключен между ДФЗ и бенефициента при действието на чл. 19а от АПК, в производството по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 4. 1, което е административно по своя характер, като възможността за това е изрично предвидена в специален закон- чл. 12, ал. 7 от ЗПЗП. С този договор са уредени правата и задълженията на всяка от страните по учреденото между тях правоотношение по отпускане на помощта за изпълнение на одобрен проект № 26/04/1/0/01680 „Полиетиленова оранжерия за отглеждане на пресни зеленчуци“.

Предвид изложеното съдът приема, че предявените от "Нати Логистик" ЕООД искиове намират правното си основание в чл. 12, ал. 7 от ЗПЗП във връзка с чл. 86 от ЗЗД и подлежат на разглеждане по чл. 19ж, ал. 2 от АПК обратно на твърдението на ответника за недопустимост на исковите.

В конкретната хипотеза условията и редът за прилагане на посочената подмярка, подкрепена от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) се уреждат с Наредба № 9/21.03.2015 г. на министъра на земеделието и храните, издадена на основание чл. 9а от Закона за подпомагане на земеделските производители.

Със сключения договор от 08.01.2018 г. ДФЗ се задължава да изплати на ползвателя финансова помощ с първоначално одобрен размер от 1 171 186,37 лева в срок до три месеца от подаването на заявката (чл. 3, ал. 1 и чл. 5, ал. 1 от договора). Съобразно чл. 4, ал. 1 от договора ДФЗ следва да определи окончателния размер на помощта за изплащане на ползвателя след подаване на заявката за окончателно плащане и след извършване на съответните проверки и анализи въз основа на които да бъде установено фактическото съответствие и съответствието по документи между одобрената по проекта и реално извършена инвестиция и спазването на всички условия за изплащане на помощта, договорени между страните и/или регламентирани в Наредба № 9 и в други относими нормативни актове и актове на правото на Европейския съюз. При наличието на определени обстоятелства, описани в чл. 9, ал. 1 от договора, фондът може да откаже изплащането на помощта изцяло или частично. Уговореното между страните е в пълно съответствие с разпоредбите на Наредба № 9/21.03.2015 г. в относимата им редакция в тази насока.

В конкретният случай следва да се вземе предвид, че отпускането на финансовата помощ по подмярка 4. 1 се осъществява с публични финансови средства, отпуснати от европейските фондове. С оглед спазване на принципите, при които се разходват тези средства, с чл. 47 от Наредба № 9 на ДФЗ е възложено правомощие да изчисли размера на дължимото плащане след като прецени кои от заявените разходи са допустими и реално извършени въз основа на

проверките по чл. 47, ал. 1, т. 1 и 2 и при спазване на разпоредбите на чл. 63 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014 и чл. 35 от Делегиран регламент (ЕС) № 640/2014 и едва след извършен анализ за установяване на фактическо съответствие и съответствие по документи между одобрената и реално извършената инвестиция, в съответствие с чл. 47, ал. 1, т. 3 от Наредбата да одобри или мотивирано да откаже изплащането на част или цялата финансова помощ, т.е. след подаване на заявката за плащане ДФЗ-РА следва прецени допустимостта на извършените разходи и въз основа на тази преценка да одобри или да откаже плащането изцяло или частично. Не е спорно, че тези актове на ДФЗ-РА, с които се одобрява или отказва плащане, по своята правна същност представляват индивидуални административни актове, които подлежат на самостоятелен съдебен контрол. Съдът намира за неправилно становището на ответника, че след изтичане на тримесечния срок е формиран мълчалив отказ за плащане на помощта, който като неоспорен от бенефициера е влязъл в сила, поради което жалбоподателят на помощта не може да претендира изплащането ѝ по съдебен ред. Както вече беше посочено и по-горе, определянето на окончателния размер на помощта е поставено в изключителната компетентност на ДФЗ и то се извършва след необходимите административни проверки и проверки на място. Установеният срок за това обаче е инструктивен, а не императивен и дори и след изтичането му ДФЗ може да се произнесе с административен акт в тази насока, както е станало и в настоящия случай. Допълнителен аргумент в този смисъл следва да се търси и поради факта, че вземането на ползвателя на помощта става изискуемо с извършването на инвестицията в уговорения срок и то следва да бъде предявено за плащане в едномесечен срок от изтичане на срока за извършване на инвестицията.

В конкретната хипотеза дружеството, е спазило уговореното в договора и е подало заявка за плащане в предвидения срок. От подаването на тази заявка (25.08.2020 г.), е започнал да тече и тримесечния срок за извършване на съответните проверки и определянето на окончателния размер на помощта, дължима на ползвателя въз основа на приетите за допустими и реално извършени разходи. До изтичането на този срок на 25.11.2020 г. ДФЗ не е изпълнил задължението си да изплати дължимата помощ. В тази връзка съдът намира за неоснователно становището на фонда, че установеният тримесечен срок е бил удължен при условията на чл. 47, ал. 3 от Наредбата в относимата ѝ редакция. Действително и в договора, и в Наредбата е предвидена възможност за удължаване на тримесечния срок, уговорен в полза на ДФЗ. Съгласно чл. 47, ал. 3, т. 1 от Наредбата срокът може да бъде удължен ако разплащателната агенция е упражнила правомощието си да изиска допълнителни данни и/или документи от ползвателя на помощта. В този случай тримесечният срок се удължава със срока за представяне на изисканите данни и/или документи от ползвателя.

На първо място следва да се отбележи, че може да бъде удължен срок, който не е изтекъл. Освен това в случая както договорът, така и Наредбата не предвиждат автоматичното удължаване на срока при настъпване на определено обстоятелство (използваната формулировка е "срокът може да бъде удължен", а не "срокът се удължава"). Това означава, че удължаването на срока изисква волеизявление от страна на фонда в тази насока, което при това следва да е достигнало до другата страна по договора. В случая до дружеството- ползвател на помощта е изпратено писмо за отстраняване на нередностите с

изх. № 01-2600/4905 от 07.10.2020 г., с което са поискани да се представят кредити с номера 4764919 и 4759279 и да се представи коректен протокол за 72 часова проба. (л.26 от делото). Видно от последното, е че липсва изявление за удължаване на срока, нито пък като основание за изискването на допълнителните данни и документи се сочи нормата на чл. 47, ал. 2 от Наредбата. Освен това, в противоречие с предвиденото в Наредбата, на дружеството е даден срок за представяне на изискваните данни и документи в размер на 15 работни дни вместо предвидените в наредбата 10 работни дни. Не може да бъде удължен срок, който вече е изтекъл. Наличието на съмнение за нередност също не води до автоматичното удължаване на срока или неговото подновяване, тъй като съобразно чл. 46, ал. 4 от Наредбата, ползвателят следва да бъде уведомен писмено за това, а в конкретната хипотеза това не е сторено

В уговорения и установен в Наредбата срок, който не е бил удължен по предвидения ред, фондът е бил длъжен да извърши необходимите проверки въз основа на които да изчисли размера на дължимите на ползвателя плащания въз основа на приетите за допустими и реално извършени разходи и да изплати одобрената финансова помощ. След като това не е сторено, е налице неизпълнение на поетото от фонда задължение по договора за отпускане на безвъзмездна финансова помощ. Спазването на сроковете е от изключителна важност за постигане на целите на мерките на общата селскостопанска политика. Така в съображение 27 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 изрично се сочи, че помощта от Съюза следва да се изплаща на бенефициерите навреме, за да могат те да я използват ефективно. Неспазването от държавите членки на крайните срокове за плащанията, установени в правото на Съюза, може да създаде сериозни затруднения за бенефициерите и да изложи на риск годишното разпределение на бюджета на Съюза.

От доказателствата по делото се установи, че след получаване на писмо с вх. № 01-1100/520#4 от 21.12.2023 г. от Европейската прокуратура във вр. с писмо изх. № 01-1100/520 от 15.12.2023 г. относно искана информация по ДП срещу бенефициери по ПРСР 2014-2020, на 22.10.2023 г. вкл. и по отношение на „Нати логистик“ ЕООД на 22.10.2023 г. е преведена сумата в размер на 998 620,16 лв., след което е издадено решение за изплащане на финансова помощ. С последното са отказани 164 833,24 лв., във вр. с които от страна на дружеството е подадена жалба чрезДФЗ до АССГ от 15.02.2024 г. Към жалбата е приложено Становище и анализи и е взето решение да бъде изплатена сумата на 30.04.2024 г. по сметка на бенефициера в размер на 164 833,24 лв. Поради това окончателният размер на дължимата на ползвателя помощ, установен по предвидения в чл. 47, ал. 1, т. 3 от Наредбата ред, е 1 171 186,37 лева. Тази сума е следвало да бъде изплатена на дружеството съобразно чл. 47, ал. 1, т. 4 в предвидения тримесечен срок. Това е така, тъй като макар и определена с решение от 22.12.2023 г., тази сума представлява действително направени и платени от ползвателя разходи, приети за допустими за финансово подпомагане по подмярка 4.1, които са предявени за възстановяване от ползвателя на помощта. Няма спор, че сумата в размер на 998 620,16 лв. е изплатена изцяло на 23.12.2023 г., с което задължението на фонда по чл. 5, ал. 1 по договора е погасено. Не е спорно и обстоятелството, че сумата в размер на 164 833,24 лв. е била изплатена на 30.04.2024 г. по сметка на бенефициера, т.е. задължението на фонда по чл. 5, ал. 1 по договора е погасено и по това задължение.

С оглед на посоченото, съдът счита, че предявените акцесорни иски по чл. 86 от ЗЗД са основателни. От доказателствата по делото се установява по несъмнен начин, че фондът не е платил дължимата главница по договора за безвъзмездна финансова помощ до изтичането на тримесечния срок. Всяко неизпълнение на парично задължение е забавено изпълнение и може да породи претенция за заплащане на закъснителни вреди. Съобразно правилото на чл. 86, при неизпълнение на парично задължение, кредиторът винаги има право на обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. В тази връзка и предвид забавеното плащане от страна на ДФЗ следва да се присъдят върху сумата от 998 620,16 лв. лихва за забава в размер на 179 367 лв. за периода от 06.06.2022 г. до 23.12.2023 г., както и върху сумата от 164 833,24 лв. в размер на 37 727,08 лв. за периода от 06.06.2022 г. до 30.04.2024 г. или общо в размер на 217 094,25 лв.

Съдът намира за неоснователна претенцията за присъждане на законна лихва върху формираната главница в общ размер на 217 094,25 лв. за периода от датата на подаване на исковата молба (06.06.2025 г.) до окончателното погасяване на задължението, която сума представлява математически сбор от две задължения по чл.86 от ЗЗД, тъй като прибавянето на просрочени лихви с уговорка за олихвяването им като част от дълга води до анатоцизъм по см. на чл.10, ал.3 ЗЗД. Поради това и искането в тази част следва да се отхвърли.

Относно разноските.

При този изход на делото на ответната страна се следват разноските по производството. Такива са претендиращи и доказани в размер на 8000 лева за заплатено адвокатско възнаграждение, съобразно представен договор за правна защита и съдействие и сумата от 8733,76 лв. заплатена ДТ. Наведеното възражение за прекомерност на претендиращото възнаграждение е под установения минимума определен в чл. 7, ал. 2, т. 5 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатската работа, поради което е неоснователно с оглед цената на иска -217 094,25 лв., като размерът от 8000 лв. е доста по-нисък в сравнение с този изчислен по Наредбата, който възлиза в размер на 13 334 лв. Съдът взе предвид осъществената процесуална защита, като по делото са проведени две съдебни заседания, представени са доказателства и писмена защита. Предвид изложеното на страната следва да се присъдят разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 8000 лв.

С тези мотиви, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“, БУЛСТАТ[ЕИК] със седалище [населено място], [улица] **да заплати** на „Нати- логистик“ ЕООД, ЕИК:[ЕИК] със седалище и адрес [населено място], **сумата от 217 094,25 лева**, представляваща лихва за забава по чл.86 от ЗЗД, дължима поради неизпълнение в срок на договор № 26-04-0-0-01680/08.01.2018 г., формирана както следва: **сума в размер на 179 367 лв.**, представляваща вземане по чл.86 от ЗЗД върху главницата от 998 620,16 лв. за периода от 06.06.2022 г. до 23.12.2023 г. и **сума в размер на 37 727,08 лв.**, представляваща вземане по чл.86 от ЗЗД върху главницата от 164 833,24 лв. за периода от 06.06.2022 г. до 30.04.2024 г., **като ОТХВЪРЛЯ** искането за присъждане на законната лихва за забава върху главницата – 217 094,25 лв. от датата на завеждане на исковата молба - 06.06.2025 г.

до датата на окончателното погасяване на задължението, като **НЕОСНОВАТЕЛЕН**.

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“ БУЛСТАТ[ЕИК] със седалище [населено място], [улица] да заплати на Н.- логистик“ ЕООД, ЕИК:[ЕИК] разноси в общ размер 16 733,76 лв.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: